

ÎNCHEIERE

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată de același grad,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” împotriva Primarului General al mun. Chișinău cu privire la anularea actului administrativ și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

La 08 iulie 2021, SRL „Art-Ex Construct” a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, în procedura contenciosului administrativ, cerere de chemare în judecată, împotriva Primarului General al mun. Chișinău, solicitând anularea dispoziției nr.254-d din 25 mai 2021 „Cu privire la înlăturarea obstacolelor la folosirea terenurilor proprietate municipală din str. XXXXX” și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 15 decembrie 2021 SRL „Art-Ex Construct” a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani cerere, solicitând în temeiul art.43 alin.(2) lit.f) și alin.(4) din Codul de procedură civilă, strămutarea prezentei cauze la o altă instanță de judecată egală în grad.

În motivarea cererii SRL „Art-Ex Construct” a indicat că anterior judecătorii din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani au examinat mai multe litigii între aceleași părți, prin care au fost respinse acțiunile depuse de către ea, care ulterior au fost casate de către Curtea de Apel Chișinău, considerând în acest sens că există suspiciuni rezonabile că atât judecătorul raportor, desemnat să judece prezenta cauză în prima instanță, cât și întreg corp judecătoresc din cadrul Judecătoriei Chișinău, vor emite hotărâri în baza unei poziții deja formate în virtutea acestor circumstanțe.

În viziunea SRL „Art-Ex Construct” există bănuieli rezonabile că nepărtinirea tuturor judecătorilor din cadrul Judecătoriei Chișinău ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei, precum și de calitatea participanților la proces.

Prin încheierea din 28 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a transmis prezenta cauză de contencios administrativ Curții de Apel Chișinău în vederea examinării cererii de strămutare depusă de SRL „Art-Ex Construct”.

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 20 ianuarie 2022, cauza a fost repartizată spre examinare în mod aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarului, judecătorului-raportor din cadrul Curții de Apel Chișinău, Anatolie Minciuna, care face parte din completul de judecată, în următoarea componență: Anatolie Minciuna (președinte), Veronica Negru și Ecaterina Palanciuc (judecători).

La 26 ianuarie 2022, SRL „Art-Ex Construct” a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere, solicitând în temeiul art.43 alin.(2) lit.f) și alin.(4) din Codul de procedură civilă, strămutarea prezentei cauze la o altă instanță de judecată de același nivel.

În motivarea cererii SRL „Art-Ex Construct” a indicat că există împrejurări care pun la îndoială atât imparțialitatea completului de judecată a Curții de Apel Chișinău, care a fost desemnat să soluționeze cererea sa de strămutare, cât și a întregului corp judecătoresc din cadrul instanței date de judecată, or, examinarea mai multor litigii unde figurează Primăria mun.Chișinău, precum și expunerea opiniei asupra mai multor cauze care vizează aceleași părți, dau dovadă că cauza respectivă urmează să fie strămutată la o altă instanță de judecată egală în grad Curții de Apel Chișinău pentru soluționarea cererii de strămutare a cauzei.

Prin scrisoarea din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău prezenta cauză de contencios administrativ a fost transmisă Curții Supreme de Justiție în vederea examinării cererii de strămutare depusă de SRL „Art-Ex Construct”.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea privind strămutarea cauzei spre examinare la o altă instanță de judecată egală în grad urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art.189 alin.(1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Totodată, în temeiul art.35 din Legea nr.514 din 06 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, fiecare curte de apel își exercită competența într-o circumscripție care cuprinde mai multe judecătoreii. Curțile de apel, judecătoriile din circumscripția lor, localitatea lor de reședință sunt prevăzute la anexa nr. 3.

La rândul său, potrivit Anexei nr.3 la Legea nr.514 din 06 iulie 1995, circumscripția, în care își exercită competența Curtea de Apel Chișinău, include judecătoriile Chișinău, Orhei, Strășeni, Criuleni, Hîncești, Anenii Noi, Căușeni, Ungheni.

Colegiul reține că, dispozițiile art.198 alin.(3) din Codul administrativ, reglementează expres cazurile când poate fi dispusă strămutarea acțiunii în contencios administrativ de la instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, la o altă instanță de același grad.

Astfel, potrivit normei enunțate, instanța ierarhic superioară decide, printr-o încheiere nesuscetibilă de recurs, strămutarea acțiunii în contencios administrativ la

o altă instanță de judecată dacă instanța competentă nu poate adopta o hotărâre: a) când, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă; b) când, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

Instanța ierarhic superioară nu este îndreptățită să strămute o cauză de contencios administrativ decât în cazurile expres prevăzute de art.198 alin.(3) din Codul administrativ. Or, instituirea unei altei practici judecătorești ar fi de natură să învingă principiul imutabilității competenței jurisdicționale și teritoriale.

Respectiv, ținând cont de faptul că la 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, iar începând cu această dată, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că motivele invocate de SRL „Art-Ex Construct” în cererea cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de același grad în temeiul prevederilor art.43 alin.(2) lit.f) din Codul de procedură civilă, nu pot fi acceptate.

De altfel, din sensul logico-juridic al art.198 alin.(3) din Codul administrativ, rezultă că cauza poate fi strămutată la o altă instanță egală în grad doar în cazul în care, din motivul intervenirii unor circumstanțe întemeiate, a devenit imposibilă formarea unui complet de judecată.

În condițiile speței, nu s-au stabilit circumstanțe ce ar face imposibilă substituirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău și formarea unui complet de judecată care să examineze cererea SRL „Art-Ex Construct” privind strămutarea cauzei de la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani la o altă instanță de judecată de același nivel.

Totodată, aplicarea acestor temeuri nu poate fi modelată ca un mijloc flexibil din partea participanților la proces, de dezinvestire a instanței judecătorești și/sau a judecătorului competent pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ, fapt ce ar putea genera judecarea cauzei de către un tribunal ilegal constituit.

Nu poate fi reținut argumentul SRL „Art-Ex Construct” invocat în cererea de strămutare a cauzei precum că ar exista împrejurări care pot trezi îndoieli privind imparțialitatea și obiectivitatea completului de judecată a Curții de Apel Chișinău, care a fost desemnat să soluționeze cererea sa de strămutare, cât și a întregului corp judecătorec din cadrul instanței date de judecată, din motiv că examinarea mai multor litigii unde figurează Primăria mun.Chișinău, precum și expunerea opiniei asupra mai multor cauze care vizează aceleași părți, dau dovadă că cauza respectivă urmează să fie strămutată la o altă instanță de judecată egală în grad Curții de Apel Chișinău pentru soluționarea cererii de strămutare a cauzei, deoarece acesta nu se încadrează în temeurile prevăzute la art.198 alin.(3) din Codul administrativ.

În conformitate cu art.1 alin.(3) din Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili și se supun numai legii, iar potrivit alin.(4), judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără nici un fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei

autorității, inclusiv judiciare. Organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului.

Potrivit Codului de Conduită Judiciară de la Bangalore, prin independența judecătorului se înțelege inclusiv independentă individuală și instituțională, care presupune printre altele că judecătorii sunt independenți unii față de ceilalți. Nicio organizare ierarhică a justiției și nici o diferență de grad sau rang nu poate afecta în vreun mod dreptul unui judecător de a pronunța hotărâri în mod liber, fără a fi influențat de considerații sau influențe extrinseci.

La acest capitol urmează a se reitera și opinia Comisiei de la Veneția, expusă în *Amicus Curiae pentru Curtea Constituțională* privind răspunderea penală a judecătorilor, adoptată la cea de-a 110-a Sesiune Plenară (Veneția, 10 martie - 11 martie 2017), prin care s-a accentuat că, un judecător este liber să își expună opinia, să stabilească faptele și să aplice legea în toate problemele conform propriei sale convingeri și nu este obligat să se justifice în fața nimănui, nici chiar în fața altor judecători și/sau președintele instanței, pentru modul în care a înțeles legea și a stabilit faptele.

La fel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că în vederea asigurării dreptului participanților la proces la o instanță de judecată imparțială în materia acțiunilor în contencios administrativ, garantat de art.6 alin.(1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, legiuitorul a prevăzut la art.202 din Codul administrativ dreptul participanților la proces de a înainta cerere de recuzare în baza temeiurilor prevăzute la art.49 și 50 din același cod. Or, după cum s-a reiterat, numai în situația când din motivul recuzării mai multor judecători ai Curții de Apel Chișinău, substituirea judecătorilor ar deveni imposibilă, instanța ierarhic superioară ar avea dreptul să strămute prezenta cauză la o altă instanță egală în grad, situație ce în prezent nu se atestă.

Din considerentul că un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de către „*un tribunal investit de lege*”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de SRL „Art-Ex Construct” cu privire la strămutarea cauzei de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță de judecată de același nivel pentru examinarea cererii sale privind strămutarea cauzei de la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani la o altă instanță de judecată de același nivel.

Conform art.197 din Codul administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege, excepții care nu sunt prezente la caz.

În conformitate cu art.198 alin.(3) și art.230 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată de același

grad, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” împotriva Primarului General al mun.Chișinău cu privire la anularea actului administrativ și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron